

Dosarul nr. 2rac-285/20
2rac-47/21

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. E. Pșenița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. D. Stănilă, O. Mironov, D. Corolevschi)

DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată
„Svetconstruct”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Individuală „Tanasiev V” împotriva Societății cu Răspundere Limitată
„Svetconstruct” cu privire la revendicarea bunurilor și cererea reconvențională
depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Svetconstruct” împotriva
Întreprinderii Individuale „Tanasiev V” cu privire la declararea nulității contractului
de depozit, anexei 1 la contractul de depozit și facturii fiscale,

împotriva deciziei din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 30 septembrie 2019, ÎI „Tanasiev V” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Svetconstruct” solicitând obligarea SRL „Svetconstruct” de a-i
restitui cantitatea de 172000 de kg de mere, depuse la păstrare în temeiul contractului
nr. 12 din 01 octombrie 2016 și compensarea cheltuielilor de judecată, concretizată
ulterior suma cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 5000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, a încheiat cu SRL
„Svetconstruct” la 01 octombrie 2016 contractul de depozitare nr. 12, în baza cărui
a transmis SRL „Svetconstruct” pentru depozitare cantitatea de 200000 de kg de
mere, conform anexei nr.1 la contractul de depozitare și facturii de expediție WA
nr.0671308 din 01 octombrie 2016. Pe parcursul perioadei 01 octombrie 2016 până
în prezent, pârâtul a avut posibilitatea să păstreze bunurile primite și să le folosească,
dacă este necesar.

La 19 septembrie 2019 a adresat SRL „Svetconstruct” cerere de restituire a
bunurilor transferate spre păstrare, recepționată de către pârât la 23 septembrie 2019,
luând în considerare pierderile suportate pentru depozitare. La data stabilită, pârâtul
nu a informat despre dorința de a restitui proprietatea primită spre păstrare și nu a
anunțat timpul și locul unde urmează să fie realizată restituirea bunurilor.

La 24 octombrie 2019, SRL „Svetconstruct”, reprezentată de avocatul

Ghenadie Odobescu, a depus cerere reconvențională împotriva ÎI „Tanasiev V” solicitând declararea nulității absolute a contractului de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, încheiat între ÎI „Tanasiev V” și SRL „Svetconstruct”, a anexei 1 la contractul de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, a facturii fiscale WA nr.0671308 din 01 octombrie 2016, compensarea cheltuielilor de judecată privind plata taxei de stat în sumă de 570 de lei și pentru asistență juridică în sumă de 10000 de lei, precum și alte cheltuieli ce vor interveni.

În motivarea cererii reconvenționale, reclamantul a invocat că, în data de 01 octombrie 2016 a fost încheiat contractul de depozit a producției nr. 12, unde figurează în calitate de părți contractante SRL „Svetconstruct”, depozitar și ÎI „Tanasiev V”, deponent. Obiectul contractului este transmiterea la păstrare a mărfii și anume a cantității de 200000 de kg de mere. Conform contractului menționat, executorul s-a obligat să păstreze și să conserve în depozit producția, iar beneficiarul s-a angajat să achite în termenul prevăzut în contract remunerația cuvenită.

Totodată, a afirmat că acest contract de depozit nu a fost încheiat niciodată de către SRL „Svetconstruct”. Or, semnătura efectuată și ștampila aplicată în contractul nr. 12 din 01 octombrie 2016, în anexa nr. 1 și în factura fiscală seria WA nr.0671308 sunt falsificate, astfel încât, producția de mere nu a fost transmisă spre păstrare SRL „Svetconstruct”, după cum pretinde pârâtul.

Reclamantul a declarat că, actele date contravin legii și bunelor moravuri, deoarece nu recunoaște semnătura, precum și aplicarea ștampilei și nici nu a împuternicit pe cineva să semneze în numele societății și să aplice ștampila. Astfel, aceste acte sunt lovite de nulitatea absolută din lipsa totală a consimțământului. La fel, verificând factura fiscală pe site-ul „servicii fiscale electronice” a constatat că factura fiscală nici nu aparține agentului economic ÎI „Tanasiev V”. Drept urmare, a opinat că acțiunea ÎI „Tanasiev V” este una neîntemeiată și abuzivă.

Prin încheierea protocolară din 01 noiembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Central, în temeiul art. 173 Cod de procedură civilă, s-a primit în procedură cererea reconvențională pentru examinare.

Prin hotărârea din 03 decembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Tanasiev V”; s-a revendicat din posesiunea SRL „Svetconstruct” și s-a transmis în proprietatea ÎI „Tanasiev V” a cantității de 172000 de kg de mere, estimate la 400760 de lei; s-a încasat de la SRL „Svetconstruct” în beneficiul ÎI „Tanasiev V” cheltuielile judiciare, estimate în total la suma de 19956, 80 de lei; s-au respins ca neîntemeiate cerințele ÎI „Tanasiev V” privind încasarea de la SRL „Svetconstruct” în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică, estimate la 5000 de lei; a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de SRL „Svetconstruct” împotriva ÎI „Tanasiev V” cu privire la declararea nulității unor acte juridice.

Prin încheierea din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins ca fiind nefondat demersul SRL „Svetconstruct”, reprezentată de avocatul Stela Sandu, cu privire la efectuarea expertizei judiciare grafoscopice.

Prin decizia din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de SRL „Svetconstruct”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu și s-a menținut hotărârea din 03 decembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

La 27 noiembrie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.9), SRL „Svetconstruct”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a depus cerere de

recurs împotriva deciziei din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, judecarea recursului, pronunțarea unei noi decizii prin care să fie respinse integral pretențiile ÎI „Tanasiev V”.

În motivarea recursului s-a invocat că acest contract de depozit nu a fost încheiat niciodată, iar semnătura efectuată și ștampila aplicată în contractul cu nr. 12 din 01 octombrie 2016, în anexa nr. 1 și în factura fiscală seria WA nr. 0671308 sunt falsificate. Producția de mere nu a fost transmisă la păstrare conform poziției intimatului. Actele menționate contravin legii și a bunelor moravuri, deoarece nu recunoaște semnătura și aplicarea ștampilei și nici nu a împuternicit pe cineva să semneze în numele său și să aplice ștampila. Astfel, a susținut că au fost contrafăcute. Drept urmare, contractul de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, anexa nr. 1 la contractul de depozit și factura fiscală seria WA nr. 0671308 sunt lovite de nulitate absolută-lipsa totală a consimțământului. Or, nu a participat la încheierea actelor respective, nu a negociat și în general nici nu a cunoscut.

La fel, a menționat că verificând factura fiscală seria WA nr. 0671308 pe site-ul „servicii fiscale electronice”, a aflat că factura fiscală nici nu aparține agentului economic, ÎI „Tanasiev V”. Respectiv, nicidecum nu poate fi obligat la transmiterea producției și anume 200000 de kg de mere, atât timp cât nu și-a asumat anumite obligații și consimțământul lipsește.

Recurentul a opinat că, instanța de fond și instanța de apel nu au avut o opinie separată de cea a intimatului. Astfel, soluția instanței de fond și instanței de apel că este una pripită, emisă fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate. Instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Conform principiilor generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, dispozițiilor articolelor 1 și 34 din Convenția Europeană în interpretarea CEDO, în scopul restabilirii drepturilor omului și a libertăților încălcate, instanța de judecată urmează să stabilească faptul încălcării acestor drepturi și libertăți, reflectând circumstanțele constatate în actul judecătoresc.

În virtutea art. 6 pct. 1 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului conform scrisorii de însoțire datate cu 24 decembrie 2020 (Vol. II, f.d.15) și a fost recepționată la 29 decembrie 2020, conform avizului de recepție (Vol. II, f.d.17).

La 15 ianuarie 2021, ÎI „Tanasiev V” a înregistrat obiecții la cererea de recurs prin care și-a exprimat poziția în favoarea respingerii recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 01 octombrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 27 noiembrie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.9).

Materialele cauzei atestă expedierea copia deciziei integrale participanților la proces la 11 noiembrie 2020, conform scrisorii de însoțire (Vol.I, f.d.188) și a fost recepționată de către recurent la 25 noiembrie 2020, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.191). Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 10 februarie 2021 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecății, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SRL „Svetconstruct”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu și va casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din perspectiva prevederilor art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În sensul art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pornind de la faptul că în sistemul legislației noastre procesuale, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul limitându-se la obiectul acestui în sensul formulat prin acțiune și, după caz, concretizat de către partea reclamantă, subsecvent, instanța de recurs se află în situația de a verifica dacă la caz a fost îndeplinită condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs Moldova, 16 iunie 2015, parag. 31, 35 – 36; Nichifor vs Moldova, 20 septembrie 2016, parag. 29 – 31).

Inițial, Colegiul reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecății.

Instanțele ierarhic inferioare, conform materialelor cauzei, au reținut că în data de 01 octombrie 2016 între ÎI „Tanasiev V”, reprezentată de directorul Tanasev V. și SRL „Svetconstruct”, reprezentată de directorul Svetlana Moscalu, a fost încheiat contractul de depozit nr. 12, conform cărui ÎI „Tanasiev V”, în calitate de deponent, a depus spre păstrare la SRL „Svetconstruct”, în calitate de depozitar, 200000 de kg de mere (Vol.I, f.d.4-5).

Conform pct. (art.) 11 din contract, termenul acestui a fost stabilit de 2 luni, de la dat predării efective a mărfii, 01 octombrie 2016-01 decembrie 2016.

La fel, a fost întocmită și anexa numărul 1 la contractul de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, prin care s-a convenit predarea mărfii: 200000 de kg (Vol.I, f.d.6).

Tot la aceeași dată, 01 octombrie 2016, a fost perfectată factura seria WA nr. 0671308, care reflectă ÎI „Tanasiev V”, ca fiind furnizor și SRL „Svetconstruct”, ca fiind beneficiar și în care se identifică la rubrica „redirijări”-„la depozitare-păstrare” (Vol.I, f.d.7).

Prin cererea de chemare în judecată formulată de către ÎI „Tanasiev V” împotriva SRL „Svetconstruct”, a solicitat obligarea SRL „Svetconstruct” de a-i restitui cantitatea de 172000 de kg de mere, transmise la păstrare în temeiul contractului nr. 12 din 01 octombrie 2016, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (Vol.I, f.d.2-3).

Prin cererea reconvențională depusă de către SRL „Svetconstruct” împotriva ÎI „Tanasiev V” s-a solicitat declararea nulității absolute a contractului de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, încheiat între ÎI „Tanasiev V” și SRL „Svetconstruct”, a anexei 1 la contractul de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, a facturii fiscale WA nr.0671308 din 01 octombrie 2016, precum și compensarea cheltuielilor de judecată privind plata taxei de stat în sumă de 570 de lei și pentru asistență juridică în sumă de 10000 de lei și alte cheltuieli ce vor interveni (Vol.I, f.d.38-46).

Judecând cauza, prima instanță prin hotărârea din 03 decembrie 2019, a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Tanasiev V” și a revendicat din posesiunea SRL „Svetconstruct” cu transmiterea în proprietatea ÎI „Tanasiev V” a cantității de 172000 de kg de mere, estimate la 400760 de lei; a încasat de la SRL „Svetconstruct” în beneficiul ÎI „Tanasiev V” cheltuielile judiciare, estimate în total la suma de 19956, 80 de lei; a respins ca neîntemeiate cerințele ÎI „Tanasiev V” privind încasarea de la SRL „Svetconstruct” a cheltuielilor de asistență juridică, estimate la 5000 de lei; a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de SRL „Svetconstruct” împotriva ÎI „Tanasiev V” cu privire la declararea nulității unor acte juridice (Vol.I, f.d.88, 97-107).

Prin decizia din 01 octombrie 2020, judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Bălți, a respins apelul declarat de SRL „Svetconstruct”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu și a menținut hotărârea din 03 decembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Central (Vol.I, f.d.177, 182-187).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, instanța de fond întemeiat a constatat ca fiind neîntemeiate afirmațiile reprezentantului SRL „Svetconstruct”, avocatul Gh. Odobescu, precum că, contractul de depozit nr. 12 din 01.10.2016, factura de expediție seria WA nr.0671308 din 01 octombrie 2016 și anexa la

contractului de depozit nu au fost semnate și sigilate de reprezentantul împuternicit al SRL „Svetconstruct”, fapt ce atrage după sine concluzia că, cererea de chemare în judecată reconvențională a SRL „Svetconstruct” către ÎI „Tanasiev-V” privind declararea nulității unor acte juridice este neîntemeiată și necesită a fi respinsă.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut cu certitudine că, actele juridice cum ar fi: contractul de depozit nr. 12 din 01.10.2016, factura de expediție Seria WA nr.0671308 și, în special, anexa la contractul de depozit, care întrunește în sine forma un act de predare-primire, confirmă faptul primirii, la situația din 01.10.2016, de către SRL „Svetconstruct” de la ÎI „Tanasiev-V” a cantității de 172000 kg de mere.

În acest sens, a precizat că, instanța de fond a invocat cu temeinicie și conținutul facturii fiscale seria nr. EUH 000491736 din 19.12.2019 din care rezultă că, este eliberată de SRL „Svetconstruct” și confirmă că, de către SRL „Svetconstruct” au fost eliberate ÎI „Tanasiev V” mere aflate la păstrare în cantitate de 27130 kg (f.d.59), iar din declarațiile martorului-contabilei SRL „Svetconstruct”, Gudumac Olesea, s-a stabilit că, din numele SRL „Svetconstruct” a fost semnată de către ea și că merele în cantitate de 27130 kg constituie o parte din merele primite la păstrare la data de 01.10.2016 în temeiul contractul de depozit nr. 12, or, SRL „Svetconstruct” nu a încheiat cu ÎI „Tanasiev V” un alt act juridic.

Tot aici, instanța de apel a calificat ca fiind neîntemeiate afirmațiile reprezentantului SRL „Svetconstruct”, avocatul Gh. Odobescu, precum că, merele eliberate de SRL „Svetconstruct” prin factura fiscală seria nr. EUH 000491736 din 19.12.2019 în adresa ÎI „Tanasiev V” în realitate sunt merele primite la păstrare anterior zilei de 19.12.2016 de la persoana fizică Gîscă Ion, din cauză că nu a fost posibil cu ultimul de încheiat un act juridic de primire la păstrare a acestor mere, or, declarațiile respective au fost combătute de către însăși persoana fizică-martorul Gîscă Ion care a negat faptele respective. Prin urmare, instanța de fond justificat a calificat conținutul facturii fiscale seria nr. EUH 000491736 din 19.12.2019 ca o dovadă a executării de către SRL „Svetconstruct” și ÎI „Tanasiev V” a clauzelor contractului de depozit nr. 12 din 01.10.2019.

Prin prisma criticilor aduse de partea recurentă, Colegiul relevă că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanță în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii, fără a elucida complet circumstanțele cauzei, s-a pronunțat în favoarea admiterii cererii de chemare în judecată inițiale și respingerii cererii reconvenționale, prin ce se impune casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din motivele ce succed.

Având în vedere că anterior s-a iterat esența litigiului, în continuare urmează a fi accentuate aspectele care au fost ignorate de instanța ierarhic inferioară la soluționarea cauzei în ordine de apel, deși, o obligație în acest sens îi revinea în temeiul legii procesuale.

De altfel, în virtutea art. 373 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru

soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut constant în jurisprudența sa ca dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 paragraful 1 din Convenție, nu poate trece drept efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt în mod real ascultate, adică în mod real și concret examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 din CEDO, implică în special în sarcina instanței, obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor de proba, al argumentelor și elementelor de proba ale părților.

În continuare, Colegiul notează că, recurentul a pretins că nu a încheiat contractul de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, precum și că semnătura și ștampila aplicată în acest contract, anexa 1 la contractul dat și factura seria WA nr.0671308 din 01 octombrie 2016, sunt falsificate.

În această ordine de idei, Colegiul reiterează că, la materialele cauzei, actele și anume contractul de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, încheiat între ÎI „Tanasiev V” și SRL „Svetconstruct”, anexa 1 la contractul de depozit nr. 12 din 01 octombrie 2016, factura WA nr.0671308 din 01 octombrie 2016, ale căror nulitate de către SRL „Svetconstruct” a fost solicitată a fi constatată prin cererea reconvențională, au fost anexate în copii la materialele cauzei de către ÎI „Tanasiev V”, fiind autentificate prin ștampila ÎI „Tanasiev V” și contrasemnate de către V. Tanasev (Vol.I, f.d.4-7).

Pornind de la faptul că acestea sunt actele prin care reclamantul ÎI „Tanasiev V” își justifică pretențiile înaintate și având în vedere că SRL „Svetconstruct” contestă valabilitatea acestor acte, motivând prin faptul că nu a încheiat un astfel de contract și respectiv nu a aplicat și nu a semnat, precum și nu a împuternicit pe cineva de a semna și aplica ștampila în actele respective, aspectele date necesitau o analiză și o verificare mai completă.

De altfel, deși, SRL „Svetconstruct” a invocat faptul că nu a semnat și nu a aplicat ștampila pe actele a căror valabilitate se contestă, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, superficial se referă la actele date, însă nu le analizează în sensul pretins de recurent a fi nule, în situația în care a pretins lipsa consimțământului SRL „Svetconstruct” la încheierea acestor. Or, consimțământul este o condiție de valabilitatea la încheierea unui act juridic. Odată adus un astfel de argument, instanța are obligația de a verifica în raport cu probele prezentate, prevederile legale, temeinicia sau relevanța acestui.

Mai mult, instanța de apel cu referire la factură eliberată la 19 decembrie 2019 de către SRL „Svetconstruct” prin care s-a eliberat ÎI „Tanasiev V” mere în cantitate de 27130 kg, precum și din declarațiile contabilei audiate în calitate de martor, a stabilit că merele în cantitate de 27130 kg ar constitui o parte din merele primite la păstrare la data de 01 octombrie 2016 în temeiul contractului de depozit nr. 12 și ar constitui o confirmare a executării clauzelor contractuale, deoarece nu ar exista un alt act juridic între aceleași părți.

La acest capitol, Colegiul notează că, deși, în textul facturii eliberate la 19 decembrie 2019 se identifică la rubrica „denumirea mărfurilor, serviciilor și codul nomenclator al mărfii” - „păstrarea merelor, cod 3” (Vol.I, f.d.59), în textul facturii nu se distinge nicio mențiune la contractul de depozit din 01 octombrie 2016.

Chiar și în situația în care contabilă audiată în calitate de martor ar fi confirmat precum că merele în cantitate de 27130 kg eliberate în baza facturii din 19 decembrie

2019 ar constitui o parte din merele primite la păstrare la data de 01 octombrie 2016, instanța de apel prematur a reținut această împrejurare ca fiind justificare, în plus, a pretențiilor ÎI „Tanasiev V”.

SRL „Svetconstruct” a contestat valabilitatea inclusiv a contractului de depozit, a anexei la acesta, precum și a facturii, însă instanța de apel, în esență, s-a referit la valabilitatea acestor din perspectiva declarațiilor contabilului.

Adițional, Colegiul iterează că, contractul de depozit a fost încheiat la 01 octombrie 2016 pe un termen de 2 luni, pct.(art.) 11 din contract, de la predare efectivă a mărfurilor, până la 01 decembrie 2016 (Vol.I, f.d.4), însă restituirea mărfii a fost solicitată, conform poziției ÎI „Tanasiev V”, prin cererea adresată la 19 septembrie 2019 către SRL „Svetconstruct”. Respectiv, nu poate fi ignorat nici faptul că în anexa la contract se identifică că marfa reprezintă cantitatea de 200000 de kg de mere.

Drept urmare, această circumstanță impune examinarea mai detaliată a litigiului dat, or, din textul deciziei instanței de apel nu se deduce decât o însușire a motivelor instanței de fond, precum și a argumentelor intimatului ÎI „Tanasiev V”.

În altă ordine de idei, Colegiul relevă că, instanța de apel, cu referire la art. 140 Cod de procedură civilă, a constatat că reprezentantul SRL „Svetconstruct”, avocatul Ghenadie Odobescu, nu a prezentat mostre de semnătură ale administratorului SRL „Svetconstruct”, Svetlana Moscalu, în vederea comparării cu semnăturile din actele contestate, însă instanța de apel a eludat faptul că art. 140 alin.(2) Cod de procedură civilă acordă dreptul instanței judecătorești de a solicita un model al scrisului ori al semnăturii ei pentru cercetare comparative, emițând o încheiere în acest sens, dacă persoana care a semnat contestă autenticitatea scrisului ori a semnăturii de pe document sau de pe un alt înscris. Or, în contextul art. 140 alin.(2) Cod de procedură civilă, refuzul de a prezenta modelul de scris sau semnătură poate fi calificat de instanță ca recunoașterea scrisului ori a semnăturii.

Prin prisma postulatului legal procedural amintit anterior, analiza apelului de către instanța de judecată se realizează în limitele cererii de apel, adică în baza criticilor formulate, ținându-se cont de principiul disponibilității părților în procesul civil, având în vedere că apelantul invocă motive de netemeinicie și de nelegalitate a hotărârii primei instanțe, care, în opinia sa, pot infirma soluția primei instanțe.

Subsecvent, având în vedere efectul devolutiv, atributul instanței de apel este de a analiza criticile aduse actului judecătoresc contestat, or, prin exercitarea apelului, apelantul este în drept de a invoca inclusiv obiecțiile/ argumentele care nu au fost reținute sau ignorate de prima instanță, acestea urmând a fi analizate de către instanța de apel, având în vedere importanța acestor pentru soluționarea multiaspectuală și corectă a litigiului.

În context, Colegiul învederează că art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă prevede că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, însă, la caz, având în vedere că pretențiile formulate ÎI „Tanasiev V” în acțiunea inițială au la bază actele contestate prin cererea reconvențională înaintată de SRL „Svetconstruct”, se impunea și concursul instanței la solicitarea mostrelor de semnătură în sensul art. 140 alin.(2) Cod de procedură civilă.

Implicit, această circumstanță este relevantă în confirmarea/infirmarea pretențiilor formulate de către ÎI „Tanasiev V” și de către SRL „Svetconstruct”, precum și, după caz, în fortificarea soluției instanțelor ierarhic inferioare.

Mai mult, în sensul art. 118 alin. (5) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Prin prisma principiului contradictorialității, precum și egalității părților în drepturile procedurale, garantat de art. 26 Cod de procedură civilă, instanța creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei, precum și prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Concomitent, în conformitate cu art. 130 alin. (1), (2), (3), (4), (5) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

De altfel, nu poate fi ignorat nici faptul că apelantul/recurent a solicitat în cererea de apel numirea unei expertize judiciare grafoscopice (Vol.I, f.d.114), în situația în care a fost contestată adevărat valabilitatea semnăturii administratorului SRL „Svetconstruct”, precum și a ștampilelor aplicate din numele SRL „Svetconstruct”, formulând întrebări referitor la faptul dacă semnătura în actele contestate a fost executată de către administratorul SRL „Svetconstruct” sau de către o altă persoană, precum și dacă ștampila aparține SRL „Svetconstruct” sau ar fi fost falsificată. Or, instanța de apel prin încheierea din 01 octombrie 2020 a respins demersul de numire a expertizei judiciare grafoscopice, motivând prin faptul că a fost obiect de studiu în prima instanță, precum și că reprezentantul SRL „Svetconstruct”, avocatul Ghenadie Odobescu, nu ar fi prezentat explicații în privința modului și locului semnării actelor juridice, circumstanțele semnării, precum și asupra circumstanțelor colectării mostrelor de semnături, precum și nici avocatul Stela Sandu în ședință de judecată nu a adus explicații (Vol.I, f.d.178-181).

Totodată, Colegiul precizează că încheierea din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți nu a fost contestată cu recurs.

Cu titlu subsidiar, Colegiul precizează că, instanța de fond, soluționând în ședința de pregătire spre examinare a cauzei, a respins solicitarea SRL „Svetconstruct” de numire a expertizei grafoscopice, motivând prin faptul că nu ar fi prezentat explicații în privința modului și locului semnării actelor juridice,

circumstanțele semnării, precum și asupra circumstanțelor colectării mostrelor de semnături, precum și că contractul de depozit, anexa la contract și factura ar fi fost anexate în fotocopii, iar în lipsa originalelor actelor date, precum și a mostrelor de semnături este inoportună ordonarea expertizei.

Sintetizând cele conturate supra, Colegiul reține că instanța de apel a examinat litigiul superficial, ignorând faptul că probele se apreciază după intima convingere a instanței, însă urmează a fi bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor.

În atare circumstanțe, pornind de la aspectele conturate supra, având în vedere și rolul diriguitor al instanței, precum și continuitatea examinării cauzei în apel prin prisma efectului devolutiv, instanța are sarcina, în baza rolului activ, să ceară părții să facă precizările necesare, să pună în discuția părților orice împrejurare de fapt sau de drept care duce la soluționarea litigiului peste apărările și susținerile părților din acțiune, referință și alte obiecții, luând în considerare faptul că, în conformitate cu art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant. De altfel, în cazul în care părțile au o atitudine confuză în privința circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, instanța, în temeiul legii materiale care urmează a fi aplicată, va explica părților care circumstanțe au importanță pentru soluționarea pricinii și cui îi revine obligația de a le dovedi.

Astfel, la rejudecarea cauzei, conform rolului său activ, instanța poate să ceară părților să administreze toate probele pe care le consideră necesare și utile justei soluționări a cauzei, împuternicire ce rezultă și din art.9 Cod de procedură civilă, precum și art. 372 Cod de procedură civilă. Or, prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestui și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt, or, concluzia instanței de apel este rezultatul examinării pripite a litigiului dedus judecății.

Subsecvent, la rejudecarea cauzei civile, adoptarea soluției la caz urmează a fi precedată de toate aceste etape, luând în considerare momentele conturate, ignorate anterior, precum și motivarea să fie efectuată atât prin prisma poziției ambelor părți în raport cu probele prezentate și normele de drept pertinente litigiului, rezultând din prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, ca, în consecință, soluția adoptată să fie certă și coerentă, sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei pretențiilor și să răspundă standardelor unui proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO.

Concomitent, la examinarea cauzei, instanța urmează să se conducă nemijlocit de principiul adevărului obiectiv, care se manifestă prin stabilirea multilaterală, completă și obiectivă a tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei. De altfel, o hotărâre judecătorească motivată în sensul respectării cerințelor 6 § 1 CEDO, presupune o examinare reală a problemelor esențiale relevate în speță, cel puțin pentru a le aprecia relevanța. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

Mai mult, în jurisprudența CtEDO s-a reiterat că scopul articolului 6 § 1 CEDO este, *inter alia*, de a impune unei „instanțe judecătorești” obligația de a efectua o examinare adecvată ale afirmațiilor, argumentelor și probelor prezentate de către părți, fără a prejudicia aprecierea dată de instanță acestora sau relevanța acestora pentru hotărârea pe care o va adopta, având în vedere că nu este sarcina Curții să examineze dacă argumentele au fost examinate corespunzător (a se vedea Mitrofan v. Moldova, nr. 50054/07, § 48, hotărârea definitivă din 15 aprilie 2013, Perez v. Franța [MC], nr. 47287/99, § 80, CEDO 2004-I, și Buzescu v. Romania, nr. 61302/00, § 63, 24 mai 2005).

Coroborând circumstanțele ce preced, pornind de la faptul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului și nu a explicat de o manieră convingătoare raționamentul juridic pe care l-a adoptat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art.442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Svetconstruct”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu.

Se casează integral decizia din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Tanasiev V” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Svetconstruct” cu privire la revendicarea bunurilor și cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Svetconstruct” împotriva Întreprinderii Individuale „Tanasiev V” cu privire la declararea nulității contractului de depozit, anexei 1 la contractul de depozit și facturii fiscale, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Galina Stratulat